

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VIII. Utrùm Visio Beata ad arbitrium voluntatis possit suspendi ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

SECTIO VIII.

Utrum Visio Beata ad arbitrium voluntatis create suspendi possit: aut per causas alias naturales impediri?

167. **I**CO 1. Visio Beata, positis requisitis ex parte objecti, & potentia, non potest ad arbitrium voluntatis create suspendi, neque quoad primam sui productionem, neque quoad continuationem, semel producta. Ita D. Thom. 3. contr. gent. cap. 62. Ferrar. ibid. & in 1. 2. q. 5. a. 4. Caiet. Egid. quolib. 6. quæst. 6. Argent. in 1. q. 2. a. 4. Sor. in 4. dist. 49. quæst. 3. art. 4. Zúmel. 1. p. q. 12. a. 5. q. 1. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 17. n. 7. & 8. P. Sal. 1. 2. tr. 2. d. 5. sect. 3. num. 60. & d. 11. sect. 2. a. num. 7. P. Gil. tom. 2. tr. 8. cap. 11. a. n. 8. Casar. lib. 4. quæst. 30. num. 1. & alii.

168. Probatur prima pars quoad primam productionem, quia quoties objectum per speciem primò offertur potentia expeditur, necessariò sequitur ejus actus, ut constat experientia in oculo corporeo, & in aliis sensibus, imò & appetitibus; neque enim voluntas efficere potest, ut oculus apertus non videat lucidum, & coloratum; neque ut appetitus, proposito vehementi delectabili, non capiat voluptatem, & præsentem objecto nocivo, non formidet; neque ut ipse intellectus ab actibus, qui sequuntur sensationes, abstinere; ergo neque fieri poterit, ut intellectus, positis omnibus requisitis, Visionem beatam non eliciat.

169. Probatur secunda pars, nempe quoad continuationem, quia si voluntas posset interrompere actum Visionis beatæ, aut id efficeret, intellectum ipsius Beati directè, & immediatè avocando à videndo Deo; aut indirectè affigendo illum diversis cogitationibus cum ipsa clarà Dei Visione impossibilibus, vel in quibus tota intelligendi virtus exhauriretur: Non primum, quia aut id efficeret per suspensionem influxus physici, quo efficienter concurreret cum intellectu ad suos actus; & hoc non; talis enim concursus physicus non conceditur à Philosophis voluntati in actus intellectus: aut propter subordinationem moralem, ratione cujus ceteræ potentia obediunt voluntati; & hoc etiam non; nam si voluntas ratione subordinationis moralis efficere non potest, ut appetitus, proposito sibi vehementi delectabili, actum non eliciat, vel oblato objecto nocivo non formidet; neque etiam efficere poterit, ut intellectus suspendat actum, proposito objecto beatifico. Non secundum: tum quia cognitiones aliorum objectorum non sunt impossibiles cum Visione clara Dei; neque possunt facultatem intellectus exhaurire, ut ex infra dicendis constabit: tum quia cum Visione beatâ solum potest esse impossibilis aliquis error circa ea, quæ per eandem cognoscuntur; hic autem ex applicatione voluntatis introduci nequit; siquidem Visio beata adeò clara, & evidens est, ut nullum patiat errorum; ergo &c.

170. Confirmatur utraque pars: Primò, quia Visio beata confertur Beatis ut præmium; hoc autem solum pendet à voluntate merentis dispositivè; à voluntate verò præmiantis formaliter; ergo &c.

Secundò, quia in patria prima operatio est ipsa visio, quam consequitur, ut proprietas, gaudium, & fruitio voluntatis; ergo independentè à voluntate producitur. Tertiò, quia Visio progreditur ab intellectu, ut à potentia, seu agente determinato quoad exercitium; siquidem Essentia Divina concurrens per modum speciei, non habet aliud munus in actu primo, quam determinare quoad exercitium; ergo &c. Quartò, quia impossibile est impediri decretum absolutum Dei; siquidem hoc fit independentè à voluntate creatæ; sed quando Essentia Divina unitur per modum speciei intellectui Beati, involvit essentialiter connotationem decreti Dei de concurrendo cum intellectu creato ad Visionem, idque independentè à voluntate creatâ; ergo &c.

Argues 1. Non minùs potens est voluntas in actu intellectus Beati erga Deum clarè visum, quam circa suos proprios erga eundem Deum; sed voluntas, non obstante summâ Dei Bonitate, potest liberè actus suos erga Deum cohibere; neque enim ab objecto beatifico necessitatur, ut tenet expressè Scot. in 1. dist. 1. q. 4. & cum eo omnes Scotistæ, & plerique Nominalium; ergo etiam impedire poterit actum intellectus, ne Deum videat. Respondeo negando minorem, & ejus probationem; communior enim, & verior est sententia asserens in materiâ de Beatitudine, non posse voluntatem actus suos circa Deum clarè visum cohibere, sed ad illos necessitari, ex quo magis confirmatur nostra sententia; si enim non potest suos, neque alienos poterit impedire.

Argues 2. Voluntas nostra potest appetere cessationem à Deo videndo; siquidem cum Visio beata non sit summum bonum, non ita rapit ad se voluntatem, ut non possit, illâ omisâ, ad aliud bonum se convertere; ergo poterit se convertere ad actus erroris, & peccati, cum ipsâ visione impossibiles; aut ad bonum aliud creatum, saltem apparens, repudiât, aut derelictâ ipsâ Dei Visionem; sicut derelicto Deo naturali lumine cognito, sæpè convertitur ad creaturas, quod nostro maximo damno quotidie experimur.

Respondeo negando majorem: licet enim Visio beata in se formaliter non sit summum bonum, cum tamen sit ultimus finis noster, & suprema beatitudo formalis, ac possessio summi boni, omne bonum includit, saltem in radice, sicque cessatio, aut suspensio illius appetiti non potest sub ratione boni alicujus momenti præ illâ, ac proinde non poterit voluntas, eadem relicta, bonum aliud appetere. Ad bona verò creatâ apparentia, & vana, ideò se convertit, relicto Deo naturali lumine cognito, quia cum naturale lumen Deum attingat solum abstractivè, & imperfectè, potest voluntas à bonis sensibilibus efficacius moveri ex naturæ corruptione, quod contingere nequit, cum Deum clarè videt.

Argues 3. Melius est voluntatem esse liberam in exercitio, quam non esse liberam; sed in patria debet habere, id, quod est melius; ergo pro sua libertate exercenda poterit velle cessare à Deo videndo, & amando. Respondeo majorem esse veram ceteris paribus, atque adeò circa bona finita, quæ non inducunt necessitatem; non ita verò circa Deum clarè visum, qui continet omne bonum absque ulla mixtione mali, & sine ulla difficultate, imò cum maxima necessitate in exercitio amoris.

Argues 4. Voluntas potest impedire intellectum circa assensus Fidei supernaturalis; se ipsam

circa actus spei, & charitatis in via; & ceteras potentias naturales, ne actus suos eliciant, aut illos suspendant, ut experientia constat; ergo etiam in patria poterit impedire intellectum, ne visionem suam eliciat, aut suspendat erga Deum. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia actus illi, neque suas potentias, neque ipsam voluntatem necessitant; maxime verò necessitat obiectum beatificum clarè visum, ut circa illud eliciat intellectus visionem, & voluntas amorem; ideoque voluntas potest illos impedire, aut suspendere; non ita tamen istos.

176. Quoad secundam tituli partem: An scilicet Visio Beata per alias causas impediri valeat? Advertes, questionem non procedere de Causâ Primâ, & Increatâ; siquidem, quidquid creatum est posse à Deo destrui, manifestum est, utpotè quod à Deo dependet in fieri, & conservari: solum igitur procedit difficultas de impeditione, sive destructione per causas naturales, aut supernaturales secundum legem ordinariam. Hoc posito.

177. Dico 2. Posito universali Dei concursu, non potest Visio Beata à causis naturalibus impediri. Ita D. Thom. 3. contr. gent. cap. 62. & 1.2. q. 5. art. 4. & cum eo Caiet. Medin. & Conrad. & alii infra citandi, quatenus docent, Visionem Beatam suapte naturâ esse incorruptibilem, & æternâ. Probatur primò, quia Visio Beata est nostra Beatitudo formalis, saltem partialiter, ut Theologi communiter docent in Materia de Beatitudine; sed de ratione, & perfectione Beatitudinis est mensurari. Ego, seu Æternitate participatâ; ideoque in Sacra Pagina pluribus in locis appellatur corona incorruptibilis, & immarcescibilis; ergo per nullam causam creatam destrui potest, aut impediri.

178. Probatur secundò, quia si Visio Beata posset impediri, aut destrui per aliquas causas, vel ipsa causa impediens, aut destruens, esset aliquid applicans intellectum ad visionem, quod tamen à tali applicatione cessaret: vel esset aliquid ipsi visioni contrarium, sive moraliter, ut peccatum, sive physicè, ut error: Non primum; non enim datur causa applicans, cum ipsemet intellectus, propositò clarè obiecto, à se ipso applicetur: Non secundum, neque enim peccatum, & error in statu beatifico sunt possibiles; ergo Visio Beata impediri nequit per alias causas.

179. Obijcies 1. cum P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 11. sect. 2. & aliquibus Scotistis: Essentia divina concurret ad visionem Dei ex parte obiecti, aut immediatè, aut per sui speciem, non ut Natura est, sed aut ut est voluntas formaliter, aut saltem ut applicata à voluntate; ergo sicut voluntas liberè applicat, liberè poterit non applicare, sicque visionem eliciendam impedire. Resp. primò negando antecedens, ex superius enim dictis probatum est, Essentiam divinam de lege ordinaria concurrere ad Visionem Beatam, ut Natura est, & independentè ab applicatione voluntatis divinæ. Respondeo secundò cum aliis, voluntatem divinam, attentâ potentiâ absolutâ, posse quidem impedire, & destruere Visionem Beatam, utpotè pendentem à Deo in fieri, & conservari, sicut reliquæ creaturæ; nostram autem sententiam procedere de causis creatis, & secundum potentiam Dei ordinariam.

180. Obijcies 2. Non magis supernaturalis est Visio Beata, & lumen gloriæ, quam habitus gratiæ, & charitatis; sed hi de facto destruantur in via per peccatum demeritoriè; ergo sic poterunt illa destrui in patria. Respondeo negando consequentiam; neque enim per gratiam, & charitatem in

via redditur quis impeccabilis, sed per lumen, & Visionem Beatam, quâ semel admisâ in Beato, admitti non potest peccatum, ratione cuius lumen gloriæ, & ipsa Visio corrumpi possit, ut in Materia de Beatitudine dicitur.

181. Obijcies 3. Noster intellectus, cum ex se sit indifferens, & incompletus ad Visionem Beatam, neque necessariò illam producet, utpotè qui ab altero principio determinari debet; neque à lumine gloriæ determinatur quoad exercitium, sed quoad speciem; siquidem tale lumen habet se, sicut se habet habitus fidei respectu ejusdem intellectus; & sicut species supernaturales, quæ solum determinant quoad speciem; ergo impediri poterit ab actu erroris, aliisve causis contrariis.

182. Respondeo, licet noster intellectus sit indifferens, & incompletus ex se respectu Visionis Beatæ, compleri tamen, & determinari per lumen gloriæ, & Essentiam divinam loco speciei, tanquam per causas necessarias in essendo, & operando; est autem hujusmodi determinatio quoad exercitium, & concursus adeò efficax, ut impediri nequeat ab errore, aut simili contrario; siquidem lumen ob sui claritatem omnia impedimenta excludit, quod aliter accidit habitui Fidei, & speciebus supernaturalibus.

183. Obijcies 4. Posito habitu charitatis in voluntate viatoris; & sic de aliis habitibus in intellectu, non idè necessariò producit à voluntate actus dilectionis Dei; neque ceteri actus in intellectu; ergo etiam applicato lumine gloriæ, Essentiâ, & ceteris requisitis ad producendam Visionem Beatam, non idè necessariò producet ipsa Visio Beata; consequenterque non habet causas necessarias tam in essendo, quam in operando, poteritque impediri.

184. Respondeo, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, qui voluntas per actum charitatis non beatificat, & per alios similes circa Deum obscure cognitum, neque trahitur à summo bono clarè viso, neque à summa illius efficacitate impellitur, sicut impellitur, & attrahitur, sive fertur potentia intelligendi circa obiectum beatificum: quæ etiam circa actus Fidei, & alios supernaturales intellectus habitos in via non necessitatur, quia Deum attingit lumine obscuro. Undè prædictæ causæ Visionis Beatæ necessariæ sunt, & in essendo, & in operando.

185. Obijcies 5. Intellectus Angeli non determinatur ab speciebus infusis quoad exercitium, sed adhuc ejus cognitio manet impedibilis à causis naturalibus; ergo etiam sic manebit impedibilis intellectus Beati determinatus ab Essentiâ divinâ ut ab specie. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est: Primò, quia species Angeli sunt creatæ, ideoque voluntati creatæ subijci possunt: at verò Dei Essentia est Increatâ, sicque incapax talis subordinationis. Secundò, quia lumen Angelicum est indifferens ad hoc, & illud intelligibile; at verò lumen gloriæ est omninò determinatum ad Deum videndum. Tertiò, quia intellectus Angeli, cum sit finitus, & limitatus, non est expeditus ad intelligendum simul omnia, quorum habet species, sicque debet à voluntate determinari: at verò Essentia divina per modum speciei præsentatur intellectui Beato jam determinato per lumen gloriæ ad videndum Deum.

186. Ex dictis colligitur contra Scot. in 4. dist. 49. q. 6. §. Hac duo sunt, & §. Dico ergo, & in Reportat. q. 3. ceterosque Scotistas, Visionem Beatam esse suapte naturâ incorruptibilem, & æternam; siquidem

siquidem suapte naturā postulat causas necessarias, tam in essendo, quā in operando, quod est proprium entitatis suapte naturā incorruptibilis. Ita cum communiori tenent *D. Thom. Caiet. Medina, Com. ad. Zumei. 1. p. q. 12. art. 8. Ledesm. de Divin. perfect. q. 7. art. 4. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 17. à n. 5. P. Gil. tom. 2. tract. 8. cap. 10. & 11. & alii*, qui id confirmant ex *D. Thom. 1. p. q. 10. & 1. 2. q. 5. art. 4.* dicente, Visionem Beatam mensurari, aut *Ævo*, aut *Æternitate* participatā; hæ autem durationes ex se denotant rem incorruptibilem ab intrinseco, & æternam; ergo &c. Deinde, cum sit nostra suprema beatitudo, saltem participata, ut perfecta sit, debet esse æterna, incorruptibilis, & immarcescibilis, ut diximus, & suo loco dicemus in Materia de Beatitudine.

SECTIO IX.

Utrum Visio Beata impediatur intellectus Beatorum in proprio genere?

ADVERTES, præsentem quæstionem posse in duplici sensu excitari: Primò: Utrum Visio Beata de facto impediatur intellectus Beatorum in proprio genere, ita ut in patria nulla de facto detur cognitio in proprio genere, seu vespertina? Secundò: Utrum Visio Beata, quantum est ex se, & nullo admisso novo miraculo, intellectus in proprio genere impediatur? His positis.

Dico 1. Visio Beata intellectus in proprio genere de facto non impedit, siue id fiat, dato novo miraculo, siue non. Ita communis Theologorum sententia cum *Magist. in 2. dist. 3. D. Thom. 1. p. q. 58. art. 6. & 7. P. Sal. 1. 2. tr. 2. d. 4. Egid. lib. 2. de Beatit. q. 4. art. 2. & alii.* Probatur primò, quia ex *D. Aug. lib. 4. de gen. ad lit. cap. 30. & lib. 11. de Civit. cap. 7. & 29.* in Angelis Beatis datur cognitio matutina, quæ scilicet videtur Deus, & creaturæ in Deo, & vespertina, qua Deus ipse, & creaturæ videntur in proprio genere; sed huiusmodi cognitiones ob paritatem rationis dantur etiam in hominibus Beatis, ut probant Doctores citati; ergo Visio Beata de facto non impedit intellectus Beatorum in proprio genere, tam in Angelis, quā in hominibus.

Probatur secundò, quia in Angelis dantur illuminationes, & in omnibus Beatis datur communitas quædam politica, & societas amabilis iuxta illud *Psalm. 121. Hierusalem, quæ edificatur ut Civitas, &c.* & plura alia testimonia Sacre Paginæ, quæ ad hunc sensum explicant Interpretes, & Sancti Patres; sed huiusmodi illuminationes, & communicatio politica fieri nequeunt per Visiones Beatificas singulorum, utpote quæ cuique propriæ sunt, & solum Deum determinatum objectum respiciunt; ergo per cognitiones in proprio genere. Confirmatur, quia Beati Angeli plura mysteria de novo cognoverunt ex divina revelatione, & tam ipsi, quā homines plura futura de novo cognoscunt, quæ antea non cognoscebant: imò animæ separata, ut alibi diximus hinc secum asportant habitus scientiarum, quas in via compararunt; & in patria à Deo donantur scientiâ infusâ plurium, quæ in via non cognoverunt, ut his scientiis utantur in proprio genere, sicut Christus Dominus usus est in corpore mortali; ergo &c.

Dico 2. Visio Beata quantum est ex se, & naturā suā non impedit intellectus in proprio genere, ita ut Beati Deum videndo non possint illas elicere absque speciali miraculo confortationis potentia, aut aliquo simili. Ita communior, & probabilior sententia, quam tenent *D. Thom. 1. p. q. 58. art. 3. & in 3. dist. 14. quæstionum. 5. ad 1. Richard. in 3. dist. 14. art. 3. quæst. 3. Capreol. q. 1. art. 3. ad 1. Caiet. 1. p. q. 26. art. 3. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 30. n. 10. & tom. 2. de Relig. lib. 2. cap. 16. n. 11. Pesant. 1. p. q. 10. d. 7. fine. P. Gil. tom. 2. tr. 8. cap. 14. à num. 8. & alii apud citatos, qui tamen in assignanda ratione valde laborant.*

Probatur aliqui ex eo Visionem Beatam intellectus in proprio genere non impedire, quantum est ex se, quia noster intellectus, saltem in statu beatifico, in quo datur immunitas à peccato, capax est non tot, quin plurium intellectus, sicut quodlibet objectum de se potest simul elicere non tot, quin plures species intentionales, si dentur requisita ex parte subiecti. Alii verò probant ex eo, quod cognitio matutina, & vespertina sunt in diverso genere, habentque principia simpliciter diversa, neque sibi repugnant, imò una ad aliam ordinatur. Alii tandem ex eo, quod potentia ad Visionem Beatam non concurrat propria virtute naturali, sed tantum obedientiali, sicque non posse in illa elicienda ita occupari, ut ad cognitiones in proprio genere eliciendas non sufficiat. His tamen omisiss rationibus.

Probatur hac unica ratione, quia potentia quod minus virtutis, efficaciam, & attentionis impendit circa aliquod objectum, eò manet expeditior, & sufficientior circa alia; sed intellectus Beatorum parum virtutis, & efficaciam, & attentionis impendit circa objectum beatificum; ergo non impeditur, imò expeditior, & sufficientior manet, ut circa alia objecta in proprio genere cognitiones eliciat. Probat minor, in qua solum videtur difficultas, quia minus virtutis, efficaciam, & attentionis requiritur circa objectum in se clarius, & quando potentia majori lumine illustratur, quā circa objectum in se obscurum, & quando in potentia lumen deficit, ut experientia constat; sed objectum beatificum est in se clarius, & intelligibilius quovis alio, & deinde intellectus Beatorum circa illud majori, & nobiliori lumine illustratur; ergo parum virtutis, efficaciam, & attentionis impendit in elicienda visione circa illud; consequenterque expeditior, & sufficientior manet ad eliciendas cognitiones in proprio genere circa alia objecta.

Confirmatur primò, quia mens nostra circa objecta creata idèò insufficientis est ad omnia, aut plurima simul percipienda, quia in singulis aliquid virtutis, efficaciam, & attentionis impendit, & circa singula peculiare vincit difficultates in singulorum penetratione occurrentes; sed in objecto beatifico nullæ apparent difficultates vincendæ, ut diximus, & parum virtutis, efficaciam, & attentionis impendit mens nostra in Deo videndo; ergo manet expedita ad alia objecta in proprio genere intelligenda.

Confirmatur secundò, quia beata mens non ita occupatur circa objectum beatificum, ut ad operationes sensuum interiorum, & exteriorum non applicetur, ut ex infra dicendis constabit; ergo sic poterit applicari ad cognoscenda objecta in proprio genere. Confirmatur tertio, quia miracula non sunt multiplicanda absque necessitate; atqui si mentis nostræ attentio tota ferretur in objectum beatificum